

**Gender Analysis of Emotional Support of Adult Children and Parents
to Each Other in Tehran**

Fateme Modiri^{1*}, Fateme Tanha²

Abstract

Considering the importance of generational and gender relations, in this article, we have investigated the gender analysis of emotional support between adult children and parents. The statistical population of this research is people aged 18 years and above in Tehran and were selected 1000 people from 30 districts in a multi-stage cluster method. The findings show that there are gender differences in the emotional support of parents and adult children to each other. So the fathers and mothers supported girls more than boys, and mothers's emotional support from girls was more than fathers'. In the case of parents' divorce, fathers' emotional support was reported to be less than that of mothers. In addition, girls' emotional support from fathers and mothers was more than boys' emotional support from fathers and mothers, and girls' emotional support from mothers was more than that from fathers. Girls' and boys' emotional support from their fathers decreased in the case of parents' divorce and conflict. In general, it can be said that mothers have more emotional ties with their children, especially with their daughters, and in divorce and parental conflict, adult children's relationships with their parents, especially with their father, are weakened. It is suggested to strengthen the emotional ties of fathers with their children and the efforts of parents in order to maintain the stability of married life.

Keywords: Emotional support, Parents, Adult children, Gender, Generation.

Received: 2024-04-30

Accepted: 2024-08-09

1* Associate Professor of Sociology, Department of Family Studies, National Institute for Population Research Tehran, Iran (Corresponding Author); fateme.modiri@nipr.ac.ir

2 Assistant Professor, Department of Demography, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran; ftanhaa@ut.ac.ir

---

E-ISSN: 2008-3742 / © Population Association of Iran. This is an open access article under the CC BY 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <https://www.doi.org/10.22034/jpai.2024.2027782.1346>

Extended Abstract

Introduction

The relationship between parents and adult children has different dimensions. One of the most important of which is emotional relationships. Research on emotional relationships in the family is of particular importance. In recent years, although changes have been observed in some areas such as marriage and fertility, the trend of other aspects related to the family, such as the quantity and quality of relationships between children and parents, is controversial (Grundy & Shelton, 2001). It is mainly assumed that intergenerational relations are weakening, but different from this claim, Dykstra and Komter (2006) showed that the description of family structure is not simply possible and should not be focused only on individual reproductive behavior and the relationship between generations (children, parents, and grandparents) should be considered. In studies on the emotional relationships between adult children and parents, some researchers have found gender differences and have reported more positive quality in women's relationships (mothers and daughters) (Rossi & Rossi, 1990; Fingerman, 2001; Proulx & Helms, 2008; Campbell et al, 1984). Adult children's relationship with their fathers, especially when the father is separated from the mother, is weakened or may be almost destroyed (Fingerman et al. 2012).

In Iran, there is a positive attitude towards the family, but the change in the emotional life, generational difference, and sometimes generational conflict are from results of some researches (Saroukhani and Sedaghati, 2010; Panahi, 2004; Azad-Aramki et al., 2010; Yousefi, 2013; Danesh et al., 2014). Our knowledge about the relationship between adult children and parents in Iran is limited. These relationships become more important in the lack of government services to provide various resources. The social security system and government services in Iran have a weak performance in supporting the elderly and resolving their various needs, as well as investing in the important events of young people's lives, including their education, marriage, and employment (Hesari, 2017). According to the research results and the importance of emotional relationships, the basic question is whether there is a gender differences in the emotional support of adult children and parents to each other.? In the analysis of gender differences in the emotional support of parents and adult children, the theories of intergenerational solidarity, gender socialization, ambivalence theory, and exchange theory can be used. Therefore, there are assumed gender differences in the fathers' and mothers' emotional support from girls and boys and gender differences in the girls' and boys' emotional support from fathers and mothers.

Methods and Data

This study is descriptive and explanatory with quantitative method and cross-sectional survey technique. The data was extracted from the project entitled "Study on Adult Children Relationship with their Parents: Contact, Support, and Obligation" in 2018 with a questionnaire. The statistical population is people aged 18 years and above in Tehran and 1000 samples from 30 districts of Tehran were selected in a multi-stage cluster method.

Findings

The average mothers' emotional support was more than that of fathers, and girls had received more support from fathers and mothers, especially from mothers. If the parents had a conflict, the girls' and boys' emotional support was less lower and this negative relationship was more higher in the emotional support from observed regarding fathers. If the parents are were separated, the girls' and boys' emotional support was less lower, and this negative relationship was more higher in emotional support from regarding fathers. The most negative relationship was observed in the sons' support from fathers. Boys' emotional support was significantly higher than from mothers who lived alone. Fathers' and mothers' emotional support from girls and especially the mothers' emotional support from girls has been higher more significantly. Fathers and mothers emotional support who live alone has no significant relationship with their emotional support from sons and daughters. In the case of parents' divorce, fathers' emotional support from daughters and sons was less significantly.

Conclusion and Discussion

In general, there are gender differences in the emotional support between parents and adult children. Mothers have more emotional ties with their children, especially with their daughters, and in divorce and parental conflict, adult children's relationships with their parents, especially with their fathers, are weakened.

Regarding the effect of support and emotional relationships on the quality of life and various dimensions of mental and physical health, especially for parents, which was mentioned in some studies (Onayli, 2010; Mandemakers & Dykstra, 2008; Greene, 1990), emotional support is less from fathers can have negative consequences in their mental and physical health. Since, according to the findings of this research, emotional support from parents, especially fathers, decreases in marital conflict and parental divorce, efforts to strengthen the family can, by increasing intergenerational

support for fathers, reduce the negative consequences of the lack of emotional support in terms of their quality of life and mental and physical health. This research finding revealed another dimension of the positive consequences of family consolidation, which is the emotional support of parents, especially fathers. In this direction and in order to strengthen the emotional relationships between parents and adult children, it is suggested to strengthen the relationship between fathers and children, especially with sons, the lack of tension and marital conflict between parents, and efforts to maintain marital life. Considering the findings of this research and considering the lack of conceptual studies and lived experience in the field of why there are gender differences in emotional support for parents, it is suggested that qualitative studies be conducted with the aim of gaining a deeper understanding of gender differences in emotional support between parents and adult children.

Acknowledgments

This article is extracted from the project approved by the National Institute for Population Research, titled "Study on Adult Children's Relationships with Parents: Contact, Support, and Obligation", and thanks are hereby given of material and spiritual support of the institute.

Citation:

Modiri, F., Tanha, F. (2024), Gender Analysis of Emotional Support of Ault Children and Parents to Each Other in Tehran, *Journal of Population Association of Iran*, 19(37), 449-482. <https://www.doi.org/10.22034/jpai.2024.2027782.1346>

ارجاع:

مدیری، فاطمه، تنها، فاطمه (۱۴۰۳). تحلیل جنسیتی حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال و والدین از یکدیگر در

شهر تهران، نامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران، ۱۹(۳۷)، ۴۴۹-۴۸۲.

<https://www.doi.org/10.22034/jpai.2024.2027782.1346>

تحلیل جنسیتی حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال و والدین از یکدیگر در شهر تهران

فاطمه مدیری^{۱*}، فاطمه تنها^۲

چکیده

با توجه به اهمیت روابط نسلی و جنسیتی، در این مقاله به تحلیل جنسیتی حمایت عاطفی میان فرزندان بزرگسال و والدین پرداخته‌ایم. جامعه آماری پیمایش، افراد ۱۸ سال و بالاتر شهر تهران بوده و ۱۰۰۰ نفر از ۳۰ حوزه به شیوه خوشه‌ای چندمرحله‌ای، انتخاب شده‌اند. یافته‌ها نشان داده که در حمایت عاطفی والدین و فرزندان بزرگسال از یکدیگر، تفاوت‌های جنسیتی وجود دارد. به طوری که حمایت عاطفی پدران و مادران از دختران بیش از پسران و حمایت عاطفی مادران از دختران بیش از حمایت عاطفی پدران از دختران بوده است. در صورت طلاق والدین، حمایت عاطفی پدران از فرزندان کمتر از حمایت عاطفی مادران گزارش شده است. همچنین حمایت عاطفی دختران از پدران و مادران بیش از حمایت عاطفی پسران از پدران و مادران و حمایت عاطفی دختران از مادران بیش از پدران بوده است. حمایت عاطفی دختران و پسران از پدران در صورت طلاق و تضاد والدین، کاهش می‌یابد. به طور کلی می‌توان گفت که مادران پیوندهای عاطفی بیشتری با فرزندان خود و به ویژه با دختران خود دارند و در طلاق و تضاد والدین، روابط فرزندان بزرگسال با والدین و به ویژه با پدر، تضعیف می‌گردد. تقویت پیوندهای عاطفی پدران با فرزندان و تلاش والدین در راستای پایداری زندگی زناشویی پیشنهاد می‌شود.

واژگان کلیدی: حمایت عاطفی، والدین، فرزندان بزرگسال، جنسیت، نسل.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۱

*۱. دانشیار گروه مطالعات خانواده، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور، تهران، ایران (نویسنده مسئول)؛

fateme.modiri@nipr.ac.ir

۲. استادیار گروه جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران؛ fatmaha@ut.ac.ir

مقدمه و بیان مسئله

امروزه در کنار تغییر جوامع، خانواده نیز در حال تغییر و دگرگونی است. هسته‌ای شدن خانواده در کنار تغییر و تحولات اقتصادی-اجتماعی، چهره روابط انسانی از جمله روابط بین‌نسلی در خانواده را تغییر داده است (آزادارمکی و همکاران، ۱۳۹۸). ارتباط بین والدین و فرزندان بزرگسال ابعاد مختلفی دارد که یکی از مهمترین آن‌ها روابط عاطفی است.

پژوهش پیرامون روابط عاطفی در خانواده به چند دلیل از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است از جمله؛ ۱) اهمیت اثر حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال بر روی سلامت روان، کاهش علائم بروز افسردگی و کیفیت زندگی والدین سالمند (Liu et al 2022; Zhou and Bai 2022; Huang and Fu 2021; Choi et al. 2020؛ کوششی ۱۳۸۷؛ علی‌پور ۱۳۸۷؛ کوششی و همکاران ۱۳۹۲) و سلامت روان و رضایت از زندگی والدین میانسال (Grundy and Shelton 2001; Jia and Ye 2019; Zeng et al. 2022) در مطالعات متعدد گزارش شده است. ۲) افزایش میزان طلاق، نیاز به بررسی روابط میان فرزندان بزرگسال و والدین را به‌ویژه در خانواده‌های تک‌سرپرست و ناتنی مطرح می‌سازد. ۳) مطالعات انجام شده در حوزه روابط میان فرزندان بزرگسال و والدین اندک است. ۴) تغییراتی در ارکان مختلف زندگی اجتماعی حادث شده است. از جمله روابط میان والدین و فرزندان کمتر اقتدارطلبانه شده، نفوذ برخی عوامل اثرگذار مانند مذهب کاهش یافته و ارزش‌های فردگرایانه گسترش پیدا کرده است. بنابراین احتمال ایجاد تغییرات در روابط خانوادگی نسبت به نسل‌های پیشین افزایش یافته است. ۵) اثرگذاری زمینه فرهنگی و سیاستی جوامع بر روابط میان فردی، امکان استفاده از نتایج دیگر جوامع و سیاست‌گذاری بر مبنای آن نتایج را تضعیف خواهد کرد. بنابراین این مطالعات باید در متن هر جامعه انجام شود. ۶) چشم‌انداز جمعیت ایران نشان می‌دهد که به دلیل تغییرات جمعیتی از جمله کاهش باروری و رسیدن جمعیت دوران انفجار موالید به سنین سالمندی، در دهه‌های آینده نسبت جمعیت سالمند ایران رشد قابل‌توجهی خواهد داشت. بنابراین بررسی روابط نسلی و جنسیتی از اهمیت روزافزونی برخوردار خواهد شد. ۷) ارتباط بین‌نسلی درون خانواده می‌تواند پیامدهای مثبت و منفی در جامعه داشته باشد. در جوامعی مانند جامعه ایران که خانواده در آن‌ها همچنان نهاد

مهمی تلقی می‌شود، وجود روابط سالم و حمایت اعضای خانواده و نسل‌ها از یکدیگر، می‌تواند منجر به عملکرد بهتر افراد در سطح جامعه شود. (۸) از طرف دیگر تغییرات اقتصادی اجتماعی در دهه‌های اخیر، سرعت چشمگیر آن و تحولات منتج از آن موجب شده سکون پدیده‌های اجتماعی بیش از پیش با تردید مواجه شود و پدیده‌های اجتماعی مرتباً در حال دگرگونی و تغییر باشند. بنابراین بررسی و رصد عناصر بنیادین جامعه از جمله خانواده در ابعاد و زوایای مختلف ضروری می‌باشد.

عدم توانایی یا عدم تمایل نسل‌ها برای حمایت از یکدیگر می‌تواند تبعات منفی را در زندگی همه اعضای خانواده داشته باشد. از تبعات منفی آن می‌توان به کاهش کیفیت زندگی والدین، خصوصاً در سنین سالمندی اشاره کرد که در برآوردن نیازهای مختلف زندگی خود به حمایت خانواده و فرزندان متکی هستند. همچنین عدم حمایت والدین از فرزندان می‌تواند وقایعی از جمله تحصیل، ازدواج و ورود به بازار کار آن‌ها را با مشکلات بیشتری روبرو کند. این پیامدهای منفی زمانی آشکارتر خواهد شد که دولت نیز حمایت کافی از نسل‌های متفاوت نداشته باشد (حصاری ۱۳۹۶).

در سال‌های اخیر اگر چه تغییرات در برخی حوزه‌ها مانند ازدواج و باروری محرز شده، اما روند دیگر جنبه‌های مرتبط با خانواده مانند کمیت و کیفیت روابط میان فرزندان و والدین محل مناقشه است (Grundy and Shelto 2001) و برخی محققین به دنبال پاسخگویی به سؤالاتی از قبیل این که روابط عاطفی میان فرزندان بزرگسال و والدین چگونه هست، می‌باشند. عمدتاً فرض بر این است که روابط بین‌نسلی رو به تضعیف است، اما متفاوت با این ادعا، داکسترا و کامتر^۱ (۲۰۰۶) نشان دادند که توصیف ساختار خانواده به سادگی امکان‌پذیر نیست و تنها بر رفتار باروری فردی نباید متمرکز شد و ارتباط نسل‌ها (فرزندان، والدین و والدین بزرگ) باید مدنظر قرار گیرد. به طوری که به عنوان مثال افزایش طول عمر به تنهایی ممکن است با احتمال بالای افزایش نسل‌ها به چهار یا پنج نسل همراه باشد، اما به تعویق افتادن والدگری این احتمال

را کاهش می‌دهد. گرچه برخی محققین معتقد به گسست نسلی هستند، مطالعات در برخی از کشورهای غربی، حاکی از تضعیف گسترده روابط میان والدین و فرزندان نیست. مطالعات آتیاز دانفت^۱ و همکاران (۲۰۰۰) در فرانسه، کولی و کانموند^۲ (۲۰۰۱) در آلمان، آگین و ویلهلم^۳ (۱۹۹۵) در ایالات متحده آمریکا از جمله این مطالعات است.

سیدلک^۴ (۲۰۰۸) در شرح روابط عاطفی، رابطه والد-فرزند را بررسی کرده و نوع و درجه احساسات مثبت و همچنین میزان رفتار متقابل اعضای خانواده را ارزیابی نموده و نشان داده که در مقایسه با اوایل قرن بیستم، زمانی که روابط بین والدین و فرزندان معمولاً رنگ عاطفی نداشته (Jamieson and Tonybee 1989)، این روابط امروزه مملو از محبت شخصی، بیان عاطفی و ارتباطات است.

در بررسی روابط عاطفی میان فرزندان و والدین، برخی محققین، تفاوت‌های جنسیتی را یافته و در روابط جفتی زنان (مادران و دختران) کیفیت مثبت بیشتری را گزارش کرده‌اند (Rossi and Rossi 1984; Proulx and Helms 2008; Campbell et al. 1984). شواهد مبنی بر این است که مادران اهمیت بیشتری را برای روابط با فرزندان خود قائل هستند و زمان بیشتری نسبت به پدران برای این روابط اختصاص می‌دهند (Hagestad 1986; Spitxe and Logan 1990). همچنین مادران حمایت بیشتری از فرزندان خود دریافت کرده و پیوندهای عاطفی بیشتری را با فرزندان خود نسبت به پدران گزارش داده‌اند (Fingerman et al. 2011; Fingerman et al. 2012). روابط فرزندان بزرگسال با والد پدر، خصوصاً وقتی والد پدر از مادر جدا شده است تضعیف شده و یا ممکن است تقریباً از بین برود (Fingerman et al. 2012).

در ایران نگرش مثبت به خانواده وجود دارد اما تغییر در چگونگی حیات عاطفی خانواده‌ها، تفاوت نسلی و گاهاً تضاد نسلی از جمله نتایج اعلام شده برخی از تحقیقات می‌باشد

---

1 Attias-Donfut

2 Kohli and Künemund

3 Eggebeen and Wilhelm

4 Szydlik

(ساروخانی و صداقتی ۱۳۸۳؛ پناهی ۱۳۸۳؛ آزادارمکی و همکاران ۱۳۸۹؛ یوسفی ۱۳۹۲؛ دانش و همکاران ۱۳۹۳). برخی مطالعات بین‌نسلی نشان می‌دهد در جامعه ایران علیرغم وجود برخی تضادها، روابط و پیوندهای بین‌نسلی، پابرجاست و مرکز اصلی حمایت عاطفی افراد همچنان خانواده است (آزادارمکی ۱۳۹۵).

دانسته‌های ما درباره روابط میان فرزندان بزرگسال و والدین در ایران مختصر است. این روابط زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که افراد جامعه با کمبود خدمات دولتی برای تأمین منابع مختلف نیز مواجه باشند. نظام تأمین اجتماعی و خدمات دولتی در ایران در حمایت از سالمندان و رفع نیازهای مختلف آنان و همچنین سرمایه‌گذاری برای وقایع مهم زندگی جوانان از جمله تحصیل، ازدواج و اشتغال آنها، عملکرد ضعیفی دارد (حصاری ۱۳۹۶). با توجه به نتایج تحقیقات و اهمیت روابط عاطفی بین فرزندان بزرگسال و والدین میانسال و سالمند، رصد تغییرات خانواده ایرانی در این زمینه از اهمیت به‌سزایی برخوردار بوده و با توجه به طرح مسئله بیان شده این پرسش اساسی مطرح است که آیا در حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال و والدین از یکدیگر، تفاوت جنسیتی وجود دارد؟ از آنجا که در شهر تهران، تنوع فرهنگی قومیتی وجود دارد، قشرهای متفاوت اقتصادی و اجتماعی فرهنگی در این شهر به سر می‌برند، و به لحاظ جمعیتی و سیاسی حائز اهمیت است، و محتمل است تغییرات اجتماعی و عناصر نوظهور زودتر و بیشتر در آن رخ دهد، این مطالعه در شهر تهران انجام شده است.

پیشینه نظری و تجربی پژوهش

در بررسی و تحلیل تفاوت‌های جنسیتی در حمایت عاطفی والدین و فرزندان بزرگسال از یکدیگر می‌توان از استدلال‌های مطرح شده در چندین نظریه کمک گرفت. در ادامه به مرور برخی از این نظریه‌ها می‌پردازیم.

۱- **نظریه همبستگی بین‌نسلی:** برای اولین بار در دهه ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ برای بررسی روابط و پیوندهای بین فرزندان بزرگسال و والدین به کار گرفته شد. براساس نظریه‌های روانشناسی و جامعه‌شناسی کلاسیک در روندهای گروهی، نظریه همبستگی بر کیفیت مثبت پیوندها همراه با

جنبه‌های ساختاری تأکید داشت. ابتدا تأکید بر این بود که مبادله روابط، پیوندها و حمایت‌های عاطفی دو طرفه هستند و اخیراً ابعاد پیچیده‌تری از این ارتباطات نشان داده شده است (Bengtson 2001). بنابراین، یک رابطه علت و معلولی دقیق بین یک متغیر با متغیرهای دیگر وجود ندارد. اظهارات بعدی از تئوری همبستگی، اثر ارزش‌های مشترک و فشار یا اجبار ساختاری مثل نزدیکی جغرافیایی را برجسته می‌کند. اینکه والدین و فرزندان چه شباهت‌های ساختاری دارند (مثل جنسیت و نزدیکی جغرافیایی) از ارزش‌های مشترک و پیوندهای عاطفی قوی‌تری بهره‌مند می‌شوند (Lowenstein 2007). علاوه بر این، در شروع دهه ۱۹۹۰، دیدگاه تضاد، کیفیت منفی این روابط را همانند کیفیت مثبت آن شناسایی کرده و بحث کرده‌اند که خصوصیات زمینه‌ای و عوامل ساختاری (مثل داشتن اقامت مشترک) در ایجاد تنش‌های بین فردی در این روابط نقش دارد (Fingerman et al. 2011). زمانی که توازن بین پرداخت‌کننده و دریافت‌کننده تغییر می‌کند و برخی به وضوح بیش از دیگران و بیش از آنچه انتظار دارند در آینده دریافت کنند، پرداخت می‌کنند، بحث همبستگی پیش می‌آید از جمله مهم‌ترین نظریه‌های مطرح شده در مورد روابط بین‌نسلی نظریه همبستگی بین‌نسلی بنگستون و رابرت^۱ (۱۹۹۱) است که در آن ابعاد مختلف رفتار ارتباطی و حمایتی درون خانواده و بین نسل‌ها مورد بحث قرار گرفته است. در مدل کلاسیک همبستگی بین‌نسلی بر اهمیت ساختار فرصت‌انتقالات بین والدین و فرزندان تأکید شده است که از آن تحت عنوان همبستگی بین‌نسلی ساختاری یاد می‌شود. مؤلفه کلی در همبستگی بین‌نسلی ساختاری نزدیکی جغرافیایی والدین و فرزندان است. فرزندان که در فاصله جغرافیایی نزدیکتری با والدین خود زندگی می‌کنند، تماس‌های بیشتری با آنان خواهند داشت. (Spitze and Logan 1990)

۲- **نظریه جامعه‌پذیری جنسیتی:** براساس نظریه جامعه‌پذیری جنسیتی، فرایند جامعه‌پذیری، گرایش‌ها و هویت جنسیتی را در خانواده درونی کرده و آن را به فرزندان انتقال می‌دهد. در غالب موارد در این فرایند از زنان تصویر آرام، مطیع و عاطفی و از مردان

1 Bengtson and Robert

تصویری مستقل و استوار ترسیم می‌نماید. اجتماعی شدن جنسیتی از سنین کودکی بر اهمیت ارتباطات برای دختران و اهمیت استقلال برای پسران تأکید دارند. بنابراین، والدین، خصوصاً پدران، اهمیت بیشتری به استقلال پسران خود نسبت به دختران قائل هستند. براساس رویکرد اجتماعی شدن جنسیتی، پسران بزرگسال، سطوح بالاتری از استقلال عملگری، عاطفی و مالی از والدین خود نسبت به دختران بزرگسال گزارش داده‌اند و این خود منجر به تغییرات در روابط بین‌نسلی در سنین بزرگسالی بین دختران و پسران می‌شود (Kenny and Donaldson 1992; Lopez et al. 1989). اهمیت ارتباطات بین‌نسلی زنان در خانواده براساس برخی از نتایج نشان‌دهنده آن است که خانواده‌هایی که دختران بزرگسال دارند، اتحاد و پیوستگی خانوادگی بیشتری نسبت به خانواده‌هایی که پسران بزرگسال دارند گزارش داده‌اند خصوصاً اینکه این پیوستگی روابط بین روابط زوجی مادران و دختران بیشتر از روابط جفتی دیگر در خانواده است (Scabini and Galimberti 1995).

۳- مدل دو سوگرایی: طی دهه‌های اخیر، مدل دو سوگرایی بین‌نسلی، در تحقیقات مرتبط به روابط عاطفی بین فرزندان بزرگسال و والدین مورد استفاده قرار گرفته است. این مدل دو ریشه متفاوت در دو حوزه جامعه‌شناسی و روانشناسی دارد. دوسوگرایی بین‌نسلی به شکل عملی به دو شکل تعریف می‌شود: ۱- عواطف همزمان و متضاد (احساسات منفی و مثبت) یا ۲- یک احساس ذهنی متضاد. هر رویکرد محدودیت‌هایی دارد. دوسوگرایی جامعه‌شناختی ظرفیت‌های محدودی را برای آزمون عملی دارد. در ابتدا دوسوگرایی جامعه‌شناختی به این اشاره دارد که هنجارهای متضاد والدین و فرزندان، دوسوگرایی را افزایش می‌دهد. این مقدمه به شکل تئوری آشکار است اما اعتبار تجربی آن دشوار است. تحقیق باید بر روی هنجارهای روشن پایه‌ریزی شود. از آنجایی که هنجارها در سطح فرهنگ هستند تا در سطح افراد، آزمون هنجارهای غیرواضح باید شفافیت هنجارهای گروه مختلف و مقایسه سطح دوسوگرایی این گروه‌ها را آزمون کند. به جای آن، محققان ویژگی‌های افراد مثل جنسیت را بررسی می‌کنند. این خصوصیات، خود همراه با عوامل دیگری است. برای مثال، زنان احساسات و عواطف خود را بیشتر از مردان آشکار می‌کنند بنابراین زنان به احتمال زیاد احساسات منفی و مثبت بیشتری را

در روابط خود تجربه می‌کنند. در مقابل مردان هنجارهای روشنی در ارتباط با والدین خود ندارند (Fingerman et al. 2013).

۴- نظریه مبادله: در نظریه مبادله تعامل اعضای خانواده بدین شکل است که هر عضو اهداف (ترجیحات) و منابع (منابع قدرت) خاص خود را دارد و هر عضو می‌تواند به‌طور بالقوه رفاه خود را با تعامل بهبود بخشد. در تجارت کالاها و خدمات مختلف به منظور به حداکثر رساندن رفاه فردی. از این منظر، والدین سالخورده مراقبت و توجه فرزندان خود را با وعده‌هایی مبنی بر ارائه وصیت و/یا سایر انتقال‌ها به فرزندان خود می‌خرند. نقل و انتقالات لازم نیست همزمان با انجام آن‌ها متقابل شوند، اما می‌توانند در تاریخ بسیار دیرتر و با ارزش‌های بسیار متفاوت "بازپرداخت شوند". به‌عنوان مثال، مراقبت از والدین سالخورده می‌تواند در پاسخ به منابع دریافت شده از مدت‌ها قبل، شاید در ازای سرمایه‌گذاری والدین در مدرسه، کمک به پیش‌پرداخت خانه، یا مراقبت از یک نوه جوان، یا در پاسخ به غرامت مورد انتظار انجام شود. براساس استدلال این نظریه، فرزندان از والدینی بیشترین حمایت را دارند که در مقابل، بیشترین حمایت را از آن‌ها دریافت می‌کنند (Bernheim et al. 1985).

مطالعاتی انجام شده است که نشان می‌دهد تفاوت‌های جنسیتی در حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال وجود دارد. برخی از این مطالعات نشان داده‌اند که عمدتاً مادران بیشترین حمایت عاطفی را از فرزندان بزرگسال خود، خصوصاً دختران، دارند و دختران حمایت عاطفی بیشتری از والدین خود نسبت به پسران دارند و حمایت عاطفی دختران از مادران بیشتر از پدران است. به‌عنوان مثال مطالعه کولیجینا و دبلنیس^۱ (۲۰۲۲) با موضوع عوامل مؤثر بر همبستگی خانوادگی نشان داده است که تفاوت‌های معناداری در ارتباط و صمیمیت عاطفی و تماس‌های مکرر با جنسیت فرزندان بزرگسال و وضعیت اقتصادی-اجتماعی والدین وجود دارد. نتایج این مطالعه حاکی از این است که دختران بزرگسال، صمیمیت عاطفی بیشتری نسبت به پسران بزرگسال با والدین خود دارند و حمایت‌های بیشتری نیز از والدین خود نسبت به

1 Kuligina and Dobelniece

فرزندان پسر دریافت می‌کنند. مطالعه جیا و یی^۱ (۲۰۱۹) بر روی اثر حمایت عاطفی بر بروز علائم افسردگی والدین میانسال در چین، نشان داده است که متغیرهای سطح تحصیلات فرزندان، تعداد فرزندان و جنسیت فرزندان در حمایت عاطفی از والدین میانسال اثرگذار است. نتایج مطالعه کالمین (۲۰۱۴) نشان داده است که دختران بیشتر از پسران از والدین خود حمایت می‌کنند و اغلب به‌عنوان نگهبانان خویشاوندی نامیده می‌شوند. نتایج مطالعه سیلورستین^۲ و همکاران (۲۰۰۶) در زمینه اثر هنجارها و نیازها بر حمایت از والدین سالخورده نشان داده است که حمایت از والدین در دختران بیشتر از پسران و حمایت از مادران بیشتر از پدران می‌باشد.

مطالعه زنگ و همکاران (۲۰۲۲) بر روی تأثیر ارتباط بین‌نسلی بر رضایت از زندگی والدین خانواده‌های تک‌فرزند در چین نشان داده است که دختران حمایت عاطفی بیشتری از والدین خود خصوصاً مادران خود دارند و این حمایت عاطفی بیشترین تأثیر را در رضایت از زندگی والدین دارد. مطالعات کالمین (۲۰۱۴)، سیلورستین و همکاران (۲۰۰۶) و گروندی و شلتون (۲۰۰۰) نشان داده است که دختران بیشترین حمایت عاطفی را از مادران خود دارند. مطالعه سدل و هلیک^۳ (۲۰۱۰) در زمینه حمایت عاطفی والدین و فرزندان بزرگسال از یکدیگر در کشور اسلونی نشان داده است که افراد سالمند، زنان و افراد با تحصیلات پایین بیشترین اهمیت را به روابط بین‌نسلی به‌عنوان منبع حمایت عاطفی قائل بودند. مطالعه پرولکس و هلمز (۲۰۰۸) بر روی روابط بین‌نسلی در کشور ایالات متحده آمریکا نشان داده است که الگوهای جنسیتی در روابط بین‌نسلی وجود دارد و مادران و پدران به شکل متفاوتی با دختران و پسران خود ارتباط دارند. مطالعه سوتر^۴ و همکاران (۲۰۰۶) نشان داد که تفاوت‌هایی در حمایت مادر از فرزندان بزرگسال وجود دارد و مادران بیشتر از دختران خود حمایت می‌کنند. مطالعه فیووش^۵ و همکاران (۲۰۰۰) در زمینه تفاوت‌های جنسیتی در روایت‌های عاطفی والد-فرزند

---

1 Jia and Ye

2 Silverstein

3.Šadl and Hlebec

4 Suitor

5 Fivush

نشان داده است که دختران و مادران در بین اعضای خانواده در روایت‌های خود از تجربیات خانوادگی از کلمات احساسی و عاطفی بیشتری نسبت به پدران و پسران استفاده می‌کنند. همچنین هم مادران و هم پدران، در مورد وقایع غم‌انگیز رخ داده برای دختران بیشتر از جملات احساسی استفاده می‌کنند تا در مورد وقایع رخ داده برای پسران. مطالعه گروندی و شلتون (۲۰۰۱) در زمینه ارتباط بین والدین و فرزندان بزرگسال در بریتانیا نشان داده است که دختر بودن و تحصیلات پایین داشتن، بیشترین ارتباط مثبت و سن و تعداد خواهران و برادران بیشترین ارتباط منفی را با میزان ارتباط فرزندان بزرگسال با والدین دارد.

برخی مطالعات نیز نشان داده که طلاق والدین و تضاد زناشویی والدین بر روابط میان فرزندان بزرگسال و والدین اثرگذار است و در این خصوص نیز برخی تفاوت‌های جنسیتی وجود دارد. به‌عنوان مثال مطالعه گیروولد و داکسترا^۱ (۲۰۰۲) در ایالات متحده نشان داد که ۸ درصد پدران و ۲۲ درصد از زنانی که طلاق گرفته و دوباره ازدواج کرده‌اند از حمایت‌های فرزندان بزرگسال خود برخوردار هستند. در مقابل، ۴۵ درصد از پدرانی که همسر خود را بر اثر فوت از دست داده‌اند و ۵۳ درصد از مادرانی که همسر خود را بر اثر فوت از دست داده‌اند از حمایت‌های فرزندان بزرگسال خود برخوردارند. آلن^۲ (۲۰۰۲) در پایان‌نامه خود به همبستگی میان تضاد زناشویی والدین و روابط صمیمی ایشان با فرزندان بزرگسال در بین دانشجویان کارشناسی دانشگاه تگزاس پرداخته است. متغیرهای تعدیل‌کننده تحقیق بیانگری خانواده^۳، مقررات رفتار والدین^۴، استرس دانشگاهی^۵ و جنسیت بوده است. نتایج این تحقیق برخی فرضیه‌ها را تأیید کرده است. وقتی که روابط مثبت بیانگر خانواده وجود داشته باشد، تضاد زناشویی با صمیمیت روابط مادری دختری رابطه منفی ندارد. به نظر می‌رسد مقررات منفی رفتار والدین، رابطه منفی میان صمیمیت فرزندان بزرگسال با والدین را با تضاد والدین

---

1 Gierveld and Dykstra

2 Allen

3 family expressiveness

4 attributions for parents' behavior

5 academic stress

افزایش می‌دهد. وقتی همه متغیرها وارد مدل شوند تضاد زناشویی با صمیمیت پدر دختر رابطه معناداری ندارد. صمیمیت مادر پسر و پدر پسر با تضاد والدین رابطه قوی‌تری داشته تا با صمیمیت دختر پدر و دختر مادر.

برخی از مطالعات داخلی به بررسی ارتباط و حمایت بین‌نسلی بین والدین و فرزندان بزرگسال پرداخته‌اند. فرهمند و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی تأثیر مؤلفه‌های نوگرایی بر حمایت خویشاوندی خانواده‌های شهر یزد پرداخته‌اند و نتایج مطالعه آن‌ها حاکی از آن است که درآمد، سن و جنس رابطه معناداری با حمایت خویشاوندی دارند. نتایج مطالعه شکوهی (۱۳۹۱) در شهر شیراز نشان داده است که زنان سالمند از حمایت مالی و عاطفی بیشتری نسبت به مردان سالمند برخوردارند. کریمی (۱۳۸۶) در بررسی عوامل مؤثر بر حمایت بین‌نسلی نشان داده است، که فرزندان دختر فاصله جغرافیایی بیشتری از والدین نسبت به فرزندان پسر دارند و این امر منجر به مشارکت کمتر آن‌ها در حمایت از والدین شده است. مدیری (۱۳۹۹) در بررسی حمایت فرزندان بزرگسال از والدین و عوامل اثرگذار بر آن در شهر تهران نشان داده است که حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال از والدین، متأثر از جنسیت، دین‌داری فرزندان بزرگسال، تعهد فرزندی، تضاد بین والدین و تضاد با والدین است. مطالعه مدیری و کوششی (۱۴۰۰) نشان داده است که حمایت عاطفی از جمله ابعاد حمایت والدین از فرزندان بزرگسال است که در سطح بالایی قرار دارد و مادران نسبت به پدران، حمایت عاطفی بیشتری از فرزندان بزرگسال خود دارند.

مطالعات تجربی و نظریه‌های مرور شده، نشان می‌دهد که روابط عاطفی با جنسیت رابطه معنادار داشته و برقراری روابط عاطفی در زنان بیش از مردان است. براین اساس، فرضیات به شرح زیر مفروض است:

- حمایت عاطفی دختران از والدین، بیشتر از حمایت عاطفی پسران از والدین است.
- حمایت عاطفی دختران از مادران، بیشتر از حمایت عاطفی از پدران است.
- حمایت عاطفی مادران از فرزندان بزرگسال، بیشتر از حمایت عاطفی پدران از فرزندان بزرگسال است.

- حمایت عاطفی مادران از دختران بزرگسال، بیشتر از حمایت عاطفی از پسران بزرگسال است.
- حمایت عاطفی والدین و فرزندان در تضاد میان والدین کاهش می‌یابد.
- حمایت عاطفی والدین و فرزندان در طلاق والدین کاهش می‌یابد.
- حمایت عاطفی والدین و فرزندان با ترتیبات زندگی والدین رابطه دارد.

روش و داده‌ها

این مطالعه با روش کمی و با تکنیک پیمایش مقطعی، توصیفی تبیینی است. برای انجام این تحقیق از داده‌های طرح پژوهشی با عنوان "بررسی روابط فرزندان بزرگسال با والدین: تماس، حمایت و تعهد" که در سال ۱۳۹۸ جمع‌آوری شده است استفاده می‌شود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه می‌باشد. جمعیت آماری پژوهش، افراد ۱۸ سال و بالاتر ساکن شهر تهران در سال ۱۳۹۵ و شرط ورود به پیمایش، داشتن حداقل یک والد زنده و هم‌سکنا نبودن با والدین بوده است. براساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت تهران ۸۶۹۳۷۰۶ نفر بوده که در ۶۸۴۵ حوزه سکونت داشته‌اند (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). با توجه به حجم بالای جمعیت آماری و محدودیت‌های پژوهش حاضر از جمله زمان و بودجه، پژوهش در نمونه‌ای معرف انجام شده است. با استفاده از فرمول کوکران و با فرض بیشترین پراکندگی متغیرهای مورد مطالعه ($p = 0/5$)، احتساب خطای نمونه‌گیری حداکثر ۵ درصد (دواس، ۱۳۸۶) و دقت احتمالی ۰/۰۵، اندازه نمونه محاسبه شده است. از آنجایی که فرمول کوکران فرمول نمونه‌گیری تصادفی ساده می‌باشد و با در نظر گرفتن اثر طرح و ضریب تعدیل بی‌پاسخی و بودجه، حجم نمونه ۱۰۰۰ نفر تعیین شد. شیوه نمونه‌گیری، خوشه‌ای چند مرحله‌ای بوده و به جهت انتخاب نمونه‌ای معرف از این مناطق از تقسیم شهر تهران (۸۶۹۳۷۰۶) که در ۶۸۴۵ حوزه پراکنده‌اند، بر ۳۰ حوزه فاصله انتخاب ۲/۲۸۹۷۹۰ به دست آمد. اولین حوزه به شکل تصادفی انتخاب شد (حوزه شماره ۴۱۸۳). سپس با اضافه کردن

فاصله، حوزه‌های دیگر انتخاب شدند. با توجه به جمعیت هر حوزه، تعداد نمونه‌ها در هر حوزه مشخص شد. نمونه‌گیری از درب منازل بوده و از هر خانواده تنها یک فرد برای مصاحبه انتخاب شدند.

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق به قرار زیر است:

حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال از والدین: برگرفته از مطالعات بنگستون و ایاما^۱ (۲۰۰۷)، داتلند و همکاران^۲ (۲۰۱۱) و داتلند و همکاران (۲۰۱۲) حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال از والدین با سه گویه "در ۱۲ ماه گذشته صمیمیت شما با والدین به چه میزان بوده است؟"، "در ۱۲ ماه گذشته به چه میزان وقتی والدین نیاز داشته‌اند، به حرف‌شان گوش داده‌اید؟"، "در ۱۲ ماه گذشته به‌طور کلی به چه میزان با والدین خود توافق و تفاهم داشته‌اید؟" (۰ تا ۵) سنجیده می‌شود. از ترکیب این سه گویه متغیر حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال از والدین ساخته شده است.

حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال: برگرفته از مطالعه کیم^۳ و همکاران (۲۰۱۵) حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال با گویه "والدین شما به چه میزان از شما حمایت عاطفی داشته‌اند؟" (به تفکیک پدر و مادر) پاسخ‌ها در یک طیف (۰ تا ۵) سنجیده می‌شود. این گویه در تحلیل آماری به سه سطح پایین، متوسط و بالا طبقه‌بندی شده است.

تضاد زناشویی والدین: برگرفته از مطالعات آلن^۴ (۲۰۰۲) و گرف و فوکما^۵ (۲۰۰۷)؛ دو گویه به کار رفته که عبارتند از: والدین شما به چه میزان با یکدیگر اختلاف و درگیری داشته‌اند/ دارند؟ والدین شما چقدر با هم قهر می‌کنند/ می‌کردند یا همدیگر را ترک می‌کنند/ می‌کردند؟ پاسخ‌ها از ۰ تا ۵ نمره‌گذاری شدند. از ترکیب این دو گویه متغیر تضاد زناشویی والدین ساخته شده است.

---

1 Bengtson and Oyama

2 Daatland

3 Kim

4 Allen

5 Graaf and Fokkema

طلاق والدین با یک پرسش "آیا والدین شما طلاق گرفته‌اند و با پاسخ بله و خیر" سنجیده شده است.

ترتیبات زندگی والدین: با دو گروه زندگی کردن والدین به تنهایی و سایر (در کنار هم، با فرزندان مجرد، با پسران متأهل، با دختران متأهل، با دیگر بستگان، با دوستان، در خانه سالمندان، در خانه خود با پرستار) تعیین شده است.

یافته‌های تحقیق

از ۱۰۰۰ نمونه بدست آمده این پژوهش ۴۷/۵ درصد مرد و ۵۲/۵ درصد زن بوده است. میانگین سنی پاسخگویان ۳۹/۱۱ سال بوده و دامنه سنی پاسخگویان از ۲۰ تا ۷۸ سال بوده است. به لحاظ وضعیت تحصیلی حدود یک‌سوم پاسخگویان از تحصیلات پیش‌دانشگاهی و دیپلم و حدود یک‌سوم دیگر از ایشان تحصیلات لیسانس داشتند. ۵۵/۸ درصد از پاسخگویان شاغل تمام وقت، ۷/۴ درصد شاغل پاره وقت و ۳۶/۵ درصد غیرشاغل بوده‌اند. نمودار ۴-۵ توزیع درصدی نمونه برحسب وضعیت افراد غیرشاغل را نشان می‌دهد. ۷۸/۵ درصد از افراد غیرشاغل خانه‌دار، ۰/۸ درصد دانشجو، ۱۱/۶ درصد بازنشسته، ۵ درصد بیکار، ۱/۷ درصد دارای درآمد بدون کار، ۲/۵ درصد خانه‌دار و دانشجو بوده‌اند. جدول ۱ حمایت عاطفی دختران و پسران از پدران و مادران را نشان داده است.

جدول ۱: آزمون حمایت عاطفی از پدران و مادران برحسب جنسیت در شهر تهران در سال ۱۳۹۸

سطح معناداری	درجه آزادی	t	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	جنس	
۰/۰۰۲	۹۱۴/۸۲۲	-۳/۰۷۹	۳/۲۶۰۹۱	۱۰/۴۱۱۶	۴۷۵	پسران	حمایت عاطفی از
			۲/۶۵۲۵۲	۱۰/۹۹۴۰	۵۲۵	دختران	پدران
۰/۰۰۰	۹۵۸/۲۲۸	-۴/۱۱۶	۲/۸۷۵۶۰	۱۱/۱۲۴۲	۴۷۵	پسران	حمایت عاطفی از
			۲/۵۹۰۱۳	۱۱/۸۳۹۵	۵۲۵	دختران	مادران

چنان‌که می‌بینیم میانگین حمایت عاطفی از مادران بیش از پدران بوده و دختران حمایت بیشتری از پدران و مادران به‌ویژه از مادران داشته‌اند. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی دختران از والدین، بیشتر از حمایت عاطفی پسران از والدین است و حمایت عاطفی دختران از مادران، بیشتر از حمایت عاطفی از پدران است، پذیرفته می‌شود. جدول ۲ همبستگی حمایت عاطفی از پدران و مادران را با تضاد زناشویی والدین نشان داده است.

جدول ۲: همبستگی تضاد بین والدین با حمایت عاطفی از پدران و مادران - شهر تهران، ۱۳۹۸

حمایت عاطفی از مادر	حمایت عاطفی از پدر		
*-۰/۲۰۰	*-۰/۴۴۶	پسران	تضاد والدین
*-۰/۲۰۸	*-۰/۲۷۴	دختران	

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود در صورتی که والدین با هم تضاد داشته باشند، حمایت عاطفی دختران و پسران از ایشان کمتر بوده و این رابطه منفی در حمایت عاطفی از پدران بیشتر بوده است. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی فرزندان از والدین در تضاد میان والدین کاهش می‌یابد، پذیرفته می‌شود. جدول ۳ حمایت عاطفی از والدین را در صورت طلاق والدین نشان داده است.

جدول ۳: آزمون ارتباط حمایت عاطفی از پدران و مادران برحسب طلاق والدین - شهر تهران، ۱۳۹۸

سطح معناداری	درجه آزادی	t	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	طلاق			
۰/۰۰۱	۱۸/۵۲۷	-۴/۰۲۳	۵/۱۲۳۶۲	۵/۸۴۲۱	۱۹	بله	حمایت عاطفی	پسران	
			۳/۰۲۴۱۱	۱۰/۶۰۵۵	۴۵۵	خیر	از پدران		
۰/۴۰۷	۱۸/۶۴۰	-۰/۸۴۸	۴/۳۱۴۷۲	۱۰/۳۱۵۷	۱۹	بله	حمایت عاطفی		از مادران
			۲/۸۰۲۹۴	۱۱/۱۶۲۷	۴۵۵	خیر			
۰/۰۰۵	۱۸/۲۹۲	-۲/۰۶۷	۵/۳۱۲۶۶	۸/۵۴۹۲	۱۹	بله	حمایت عاطفی	دختران	
			۲/۴۶۰۶۰	۱۱/۰۷۸۸	۵۰۴	خیر	از پدران		
۰/۱۴۲	۱۸/۴۲۶	-۱/۵۳۲	۴/۴۴۷۸۸	۱۰/۳۱۵۸	۱۹	بله	حمایت عاطفی		از مادران
			۲/۴۸۳۶۰	۱۱/۸۸۸۳	۵۰۴	خیر			

جدول ۳ حمایت عاطفی از والدین را در صورت طلاق والدین نشان داده است. چنان‌که در جدول ۳ مشاهده می‌شود در صورتی که والدین از یکدیگر جدا شده باشند، حمایت عاطفی دختران و پسران از ایشان کمتر بوده و این رابطه منفی در حمایت عاطفی از پدران بیشتر بوده است. بیشترین رابطه منفی در حمایت پسران از پدران بوده است. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال از والدین در صورت بروز طلاق والدین کاهش می‌یابد، پذیرفته می‌شود. جدول ۴ میزان حمایت عاطفی دختران و پسران از پدران و مادران را برحسب ترتیبات زندگی والدین نشان داده است.

جدول ۴: آزمون ارتباط حمایت عاطفی از پدران و مادران برحسب ترتیبات زندگی والدین - شهر تهران، ۱۳۹۸

سطح معناداری	درجه آزادی	t	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	زندگی به تنهایی		
						بله	خیر	
۰/۱۹۶	۳۵۲	-۱/۲۹۶	۳/۹۴۹۰۲	۹/۲۲۲۲	۱۸	بله	حمایت عاطفی از پدران	پسران
			۳/۷۲۵۶۰	۱۰/۳۹۴۲	۳۳۶	خیر	پدر به تنهایی	
۰/۰۲۴	۴۲۳	۲/۲۶۰	۲/۴۶۷۳۸	۱۱/۹۴۶۴	۵۶	بله	حمایت عاطفی از مادران	پسران
			۳/۰۸۴۲۲	۱۰/۹۷۰۳	۳۶۹	خیر	مادر به تنهایی	
۰/۶۶۲	۳۷۸	۰/۴۳۸	۲/۳۹۲۹۷	۱۱/۴۰۰۰	۲۰	بله	حمایت عاطفی از پدران	دختران
			۳/۱۴۸۴۵	۱۱/۰۸۶۹	۳۶۰	خیر	پدر به تنهایی	
۰/۶۴۵	۴۷۷	۰/۴۶۱	۲/۳۳۲۸۸	۱۲/۰۲۵۹	۵۸	بله	حمایت عاطفی از مادران	دختران
			۲/۷۵۹۳۲	۱۱/۸۵۰۹	۴۲۱	خیر	مادر به تنهایی	

چنان‌که در جدول ۴ می‌بینیم تنها حمایت عاطفی پسران از مادران در سطح معناداری است. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی فرزندان بزرگسال از والدین با ترتیبات زندگی والدین رابطه

دارد، تنها در حمایت عاطفی پسران از مادرانی که به تنهایی زندگی می‌کنند، پذیرفته می‌شود. جدول ۵ حمایت عاطفی پدران و مادران از دختران و پسران را به تصویر کشیده است.

جدول ۵: آزمون ارتباط حمایت عاطفی والدین از دختران و پسران - شهر تهران، ۱۳۹۸

آزمون آماری	دختران	پسران			
خی دو = $6/940$ سطح معناداری = $0/031$ وی کرامرز = $0/083$ سطح معناداری = $0/031$	۱۵۷	۱۷۷	تعداد	پایین	حمایت عاطفی پدر از فرزندان بزرگسال
	۴۷	۵۳	درصد		
	۲۶۳	۲۰۳	تعداد	متوسط	
	۵۶/۴	۴۳/۶	درصد		
	۱۰۲	۹۵	تعداد	بالا	
	۵۲/۵	۴۷/۵	درصد		
خی دو = $10/746$ سطح معناداری = $0/005$ وی کرامرز = $0/104$ سطح معناداری = $0/005$	۱۷۹	۲۱۰	تعداد	پایین	حمایت عاطفی مادر از فرزندان بزرگسال
	۴۶	۵۴	درصد		
	۱۷۹	۱۳۶	تعداد	متوسط	
	۵۶/۸	۴۳/۲	درصد		
	۱۶۷	۱۲۹	تعداد	بالا	
	۵۶/۴	۴۳/۶	درصد		

چنان‌که در جدول ۵ مشاهده می‌شود حمایت عاطفی پدران و مادران از دختران و به‌ویژه حمایت عاطفی مادران از دختران در سطح معناداری بیشتر بوده است. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی مادران از دختران بزرگسال، بیشتر از حمایت عاطفی از پسران بزرگسال است، پذیرفته می‌شود. جدول ۶ آزمون آماری حمایت والدین از دختران و پسران را برحسب ترتیبات زندگی نشان داده است.

جدول ۶: آزمون رابطه حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال برحسب ترتیبات زندگی والدین - شهر

تهران، ۱۳۹۸

آزمون آماری	پدر به تنهایی					
	بله	خیر				
خی‌دو = ۲/۶۸۱ سطح معناداری = ۰/۲۶۲	۲۰	۳۰۷	تعداد	پایین	حمایت عاطفی پدر از دختران و پسران	
	۶/۱	۹۳/۹	درصد			
	۱۲	۱۹۵	تعداد	متوسط		
	۵/۸	۹۴/۲	درصد			
	۶	۱۹۴	تعداد	بالا		
	۳	۹۷	درصد			
خی‌دو = ۱/۰۱۳ سطح معناداری = ۰/۶۰۳	مادر به تنهایی					
	بله	خیر				
	۳۳	۲۶۰	تعداد	پایین	حمایت عاطفی مادر از دختران و پسران	
	۱۱/۳	۸۸/۷	درصد			
	۴۴	۲۷۱	تعداد	متوسط		
	۱۴	۸۶	درصد			
	۳۷	۲۵۹	تعداد	بالا		
	۱۲/۵	۸۷/۵	درصد			

همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود حمایت عاطفی پدران و مادرانی که به تنهایی زندگی می‌کنند، رابطه معناداری با حمایت عاطفی ایشان از دختران و پسران ندارد. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال با ترتیبات زندگی والدین رابطه دارد، پذیرفته نمی‌شود. جدول ۷ حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال برحسب طلاق والدین را نشان می‌دهد.

جدول ۷: ارتباط حمایت عاطفی والدین از فرزندان بزرگسال برحسب طلاق والدین - شهر تهران، ۱۳۹۸

آزمون آماری	طلاق والدین					
	خیر	بله				
خی دو = ۱۱/۲۳۸ سطح معناداری = ۰/۰۰۴ وی کرامرز = ۰/۱۵۴ سطح معناداری = ۰/۰۰۴	۱۶۳	۱۴	تعداد	پایین	حمایت عاطفی پدر از فرزندان بزرگسال پسر	
	۹۲/۱	۷/۹	درصد			
	۱۹۹	۳	تعداد	متوسط		
	۹۸/۵	۱/۵	درصد			
	۹۳	۲	تعداد	بالا		
	۹۷/۹	۲/۱	درصد			
خی دو = ۱۵/۸۶۲ سطح معناداری = ۰/۰۰۰ وی کرامرز = ۰/۱۷۴ سطح معناداری = ۰/۰۰۰	۱۴۴	۱۳	تعداد	پایین	حمایت عاطفی پدر از فرزندان بزرگسال دختر	
	۹۱/۷	۸/۳	درصد			
	۲۶۰	۲	تعداد	متوسط		
	۹۹/۲	۰/۸	درصد			
	۱۰۰	۴	تعداد	بالا		
	۹۶/۲	۳/۸	درصد			
خی دو = ۰/۳۵۹ سطح معناداری = ۰/۸۳۶	۲۰۱	۹	تعداد	پایین	حمایت عاطفی مادر از فرزندان بزرگسال پسر	
	۹۵/۷	۴/۳	درصد			
	۱۳۰	۶	تعداد	متوسط		
	۹۵/۶	۴/۴	درصد			
	۱۲۴	۴	تعداد	بالا		
	۹۶/۹	۳/۱	درصد			
خی دو = ۰/۶۰۰ سطح معناداری = ۰/۷۴۱	۱۷۰	۸	تعداد	پایین	حمایت عاطفی مادر از فرزندان بزرگسال دختر	
	۹۵/۵	۴/۵	درصد			
	۱۷۳	۶	تعداد	متوسط		
	۹۶/۶	۳/۴	درصد			
	۱۶۱	۵	تعداد	بالا		
	۹۷	۳	درصد			

چنان‌که در جدول ۷ مشاهده می‌شود در صورت طلاق والدین، حمایت عاطفی پدران از دختران و پسران در سطح معناداری کمتر گزارش شده است. بنابراین فرضیه حمایت عاطفی والدین از فرزندان در صورت طلاق والدین کاهش می‌یابد، در مورد پدران پذیرفته می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

ارتباط بین نسلی از عوامل مهم در افزایش کیفیت زندگی بزرگسالان است اما شناخت کمتری در مورد تفاوت‌های جنسیتی درون خانواده در ارتباط بین والدین و فرزندان بزرگسال وجود دارد. با توجه به اهمیت روابط عاطفی بین نسلی و تفاوت‌های جنسیتی آن که یکی از ابعاد مهم روابط بین نسلی است در این مقاله به تحلیل جنسیتی حمایت عاطفی میان فرزندان بزرگسال و والدین پرداخته‌ایم. جامعه آماری این پیمایش، افراد ۱۸ سال و بالاتر در شهر تهران بوده و ۱۰۰۰ نفر از ۳۰ حوزه تهران به شیوه خوشه‌ای چندمرحله‌ای، انتخاب شده‌اند. یافته‌ها نشان داده که:

- میانگین حمایت عاطفی از مادران بیش از پدران بوده و دختران حمایت بیشتری از پدران و مادران به‌ویژه از مادران داشته‌اند. این یافته همراستا با مطالعات کولیجینا و دبنیس (۲۰۲۲)، جیا و یی (۲۰۱۹)، کالمین (۲۰۱۴)، سیلورستین و همکاران (۲۰۰۶) زنگ و همکاران (۲۰۲۲)، گروندی و شلتون (۲۰۰۰)، سدل و هلیبک (۲۰۱۰)، فیووش و همکاران (۲۰۰۰)، فرمند و همکارانش (۱۳۹۳)، مدیری (۱۳۹۹) بوده است.

- در صورتی که والدین با هم تضاد و درگیری داشته باشند، حمایت عاطفی دختران و پسران از ایشان کمتر بوده و این رابطه منفی در حمایت عاطفی از پدران بیشتر بوده است. این یافته همراستا با مطالعات گیرولد و داکسترا (۲۰۰۲) مدیری (۱۳۹۹) بوده است.

- در صورتی که والدین از یکدیگر جدا شده باشند، حمایت عاطفی دختران و پسران از ایشان کمتر بوده و این رابطه منفی در حمایت عاطفی از پدران بیشتر بوده است. بیشترین رابطه منفی در حمایت پسران از پدران بوده است. این یافته همراستا با مطالعات گیرولد و داکسترا (۲۰۰۲)، مدیری (۱۳۹۹) بوده است.

- حمایت عاطفی پسران از مادرانی که به تنهایی زندگی می‌کنند به‌طور معناداری بیشتر است.
  - حمایت عاطفی پدران و مادران از دختران و به‌ویژه حمایت عاطفی مادران از دختران به‌طور معناداری بیشتر بوده است. این یافته همراستا با مطالعات کولیجینا و دبلنيس (۲۰۲۲)، گروندی و شلتون (۲۰۰۰)، سدل و هلیبک (۲۰۱۰)، پرولکس و هلمز (۲۰۰۸)، فیووش و همکاران (۲۰۰۰)، فرهمند و همکارانش (۱۳۹۳)، مدیری (۱۳۹۹)، مدیری و کوششی (۱۴۰۰) بوده است.
  - حمایت عاطفی پدران و مادرانی که به تنهایی زندگی می‌کنند، رابطه معناداری با حمایت عاطفی ایشان از دختران و پسران ندارد.
  - در صورت طلاق والدین، حمایت عاطفی پدران از دختران و پسران به‌طور معناداری کمتر بوده است. این یافته همراستا با مطالعات مدیری (۱۳۹۹) بوده است.
- با در نظر گرفتن یافته‌های این تحقیق به‌طور کلی می‌توان بیان کرد که تفاوت‌های جنسیتی در حمایت عاطفی بین والدین و فرزندان بزرگسال وجود دارد؛ مادران پیوندهای عاطفی بیشتری با فرزندان خود و به‌ویژه با دختران خود دارند و در طلاق و تضاد والدین، روابط فرزندان بزرگسال با والدین و به‌ویژه با پدر، تضعیف می‌گردد. با توجه به اثر حمایت و روابط عاطفی بر کیفیت زندگی و ابعاد مختلف سلامت روان و جسم خصوصاً برای والدین که در برخی از مطالعات به آن اشاره شد (Onayli 2010; Mandemakers and Dykstra 2008; Greene 1990)، حمایت عاطفی کمتر از پدران می‌تواند پیامدهای منفی در سلامت روان و جسم آن‌ها داشته باشد. از آنجاییکه طبق یافته‌های این پژوهش، حمایت عاطفی از والدین به‌ویژه پدران در تضاد زناشویی و طلاق والدین کاهش می‌یابد، تلاش جهت تحکیم خانواده می‌تواند با افزایش حمایت بین‌نسلی از پدران، تبعات منفی عدم حمایت عاطفی در بعد کیفیت زندگی و سلامت روانی و جسمی آن‌ها را کاهش دهد. این یافته پژوهش، بعد دیگری از پیامدهای مثبت تحکیم خانواده که همانا حمایت عاطفی والدین به‌ویژه از پدران است را آشکار ساخت. در این راستا و در جهت تحکیم روابط عاطفی میان والدین و فرزندان بزرگسال، تقویت روابط پدران با فرزندان

به‌ویژه با پسران، عدم تنش و تضاد زناشویی والدین، تلاش در پایداری زندگی زناشویی پیشنهاد می‌شود. با در نظر گرفتن یافته‌های این پژوهش و با توجه به خلاء مطالعات مفهومی و تجربه زیسته در زمینه چرایی تفاوت‌های جنسیتی در حمایت عاطفی از والدین، پیشنهاد می‌شود تا مطالعات کیفی با هدف شناخت عمیق‌تر از تفاوت‌های جنسیتی در حمایت‌های عاطفی بین والدین و فرزندان بزرگسال صورت گیرد.

تقدیر و تشکر

این مقاله مستخرج از طرح مصوب موسسه تحقیقات جمعیت کشور با عنوان بررسی روابط فرزندان بزرگسال با والدین: تماس، حمایت و تعهد است و بدینوسیله از حمایت مادی و معنوی مؤسسه سپاسگزاری می‌گردد.

منابع

- آزاد ارمکی، تقی (۱۳۹۵). تغییرات، چالش‌ها و آینده خانواده ایرانی، تهران: تیسرا.
- آزاد ارمکی، تقی، کوششی، مجید، پروانی، شیوا (۱۳۹۸). سالمندان و ناامنی تعاملات بین‌نسلی در خانواده‌های امروزی، فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، ۱۶(۵۹)، ۴۴-۱۱.
<https://doi.org/10.22034/jcsc.2020.104410.1863>
- آزاد ارمکی، تقی، مدیری، فاطمه، وکیلی، عارف (۱۳۸۹). خانواده‌ی ایرانی، فروپاشی یا تغییرات بنیادی با بررسی نقش آموزش عمومی/همگانی در بهبود وضع موجود، خانواده و پژوهش، ۹، ۸۴-۶۳.
<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1059842>
- پناهی، محمدحسین (۱۳۸۳). شکاف نسلی موجود در ایران و اثر تحصیلات بر آن، فصلنامه علوم اجتماعی، ۱۱(۲۷)، ۴۱-۱.
<https://doi.org/20.1001.1.17351162.1383.11.27.1.3>
- حصاری، علی (۱۳۹۶). الگوها و عوامل تعیین‌کننده انتقالات بین نسل‌های والدین سالمند و فرزندان بزرگسال در شهر تهران، پایان‌نامه دکتری جمعیت‌شناسی، دانشگاه تهران: دانشکده علوم اجتماعی.

دانش، پروانه، ذاکری نصرآبادی، زهرا، و عبداللهی، عظیمه سادات (۱۳۹۳). تحلیل جامعه‌شناختی شکاف نسلی در ایران، جامعه‌پژوهی فرهنگی، ۵(۳)، ۳۰-۱. https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_1701.html

دواس، دی. ای. (۱۳۸۶). پیمایش در تحقیقات اجتماعی، (ترجمه هوشنگ نایی)، تهران: نشر نی.

ساروخانی، باقر و صداقتی فرد، مجتبی (۱۳۸۸). شکاف نسلی در خانواده‌های ایرانی؛ دیدگاه‌ها و بینش‌ها، پژوهش‌نامه علوم اجتماعی، ۳(۴)، ۳۱-۷. <https://sid.ir/paper/177021/fa>

شکوهی، شیما (۱۳۹۱). بررسی تأثیر روابط بین‌نسلی بر ترتیبات زندگی سالمندان ۶۰ سال و بالاتر شهر شیراز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.

علی‌پور، فردین، سجادی، حمیرا، فرزوان، آمنه و بیگلریان، اکبر (۱۳۸۷). نقش حمایت‌های اجتماعی در کیفیت زندگی سالمندان، رفاه اجتماعی، ۹(۳۳)، ۱۶۵-۱۴۷.

<http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-1862-fa.html>

فرهمند، مهناز، خرم‌پور، یاسمن، پارسیان، زهره، و ماندگاری، فرزانه (۱۳۹۳). تأثیر مؤلفه‌های نوگرایی در حمایت خویشاوندی خانواده‌های شهر یزد، تحقیقات فرهنگی ایران، ۷(۳)، ۱۷۷-۱۴۹.

<https://doi.org/10.7508/ijcr.2014.27.007>

کریمی، زینب (۱۳۸۶). بررسی عوامل جامعه‌شناختی و جمعیت‌شناختی مؤثر بر حمایت بین‌نسلی (فرزندان بزرگسال-والدین)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد جمعیت‌شناسی، دانشگاه تهران: دانشکده علوم اجتماعی.

کوششی، مجید (۱۳۸۷). شبکه حمایت خانوادگی، ترتیبات زندگی و سلامت سالخوردگان در بستر گذار جمعیتی، پایان‌نامه دکتری جمعیت‌شناسی، دانشگاه تهران: دانشکده علوم اجتماعی.

کوششی، مجید، سعیدی، علی اصغر و پروائی، شیوا (۱۳۹۲). تأثیر حمایت‌های اجتماعی غیررسمی بر کیفیت زندگی سالمندان بازنشسته به مشابه یک مسئله اجتماعی: مطالعه صندوق تأمین اجتماعی و صندوق

صنعت نفت، بررسی مسائل اجتماعی ایران، ۴(۱)، ۱۳۰-۱۰۹.

<https://doi.org/10.22059/ijsp.2013.50661>

مدیری، فاطمه (۱۳۹۹). بررسی حمایت فرزندان بزرگسال از والدین و عوامل اثرگذار بر آن در شهر تهران،

مطالعات جمعیتی، ۶(۲)، ۳۲-۳. https://jips.nipr.ac.ir/article_122585.html

مدیری، فاطمه و کوششی، مجید (۱۴۰۰). بررسی حمایت والدین از فرزندان بزرگسال و عوامل اثرگذار بر آن در شهر تهران، مجله جامعه‌شناسی ایران، ۲۲(۲)، ۷۷-۱۰۳.

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.17351901.1400.22.2.4.2>

مرکز آمار ایران (۱۳۹۵)، نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵. تهران، مرکز آمار ایران.

یوسفی، نریمان (۱۳۹۲). شکاف ارزشی بین‌نسلی در خانواده‌های تهرانی، راهبرد اجتماعی فرهنگی، ۲(۷)،

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.22517081.1392.2.2.7.3> .۲۴۰-۲۱۳

Alipoor F, Sajadi H, Forozan A, Biglarian A. (2009). The role of social support in elderly quality of life, [Persian], *Social Welfare / Refah Ejtemaei*, 8(33), 149-167. [In Persian]. <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-1862-en.html>

Allen, M.S. (2002). *The influence of parents' marital quality on parent-adult child intimacy: The role of the family expressiveness and relationship attributions*, Texas Tech University.

Attias-Donfut, C., Ogg, J., and Wolff, F.C. (2005). European patterns of intergenerational financial and time transfers, *European Journal of Ageing*, 2(3), 161-173. <https://doi.org/10.1007/s10433-005-0008-7>

AzadAramaki, T. (2015). *Changes, Challenges and the Future of the Iranian Family*, Tehran: Tisa. [In Persian].

AzadAramaki, T., Madiri, F., Vakili, A. (2010). Iranian family, collapse or fundamental changes by examining the role of public education in improving the current situation, *Family and Research*, 9, 63-84. [In Persian], <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1059842>

AzadArmaki, T., Koosheshi, M., and Parvaei, Sh. (2020). The Elderly and Intergenerational Relations Insecurity among the Contemporary Families, *Cultural Studies and Communication*, 16(59), 11-44. [In Persian], <https://doi.org/10.22034/jcsc.2020.104410.1863>

Bengtson, V.L. (2001). Beyond the nuclear family: the increasing importance of multigenerational bonds. *Journal of Marriage Family*, 63(1), 1-16. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2001.00001.x>

- Bengtson, V.L., & Roberts, R.E. (1991). Intergenerational solidarity in aging families: An example of formal theory construction, *Journal of Marriage and the Family*, 53(4), 856-870. <https://doi.org/10.2307/352993>
- Bengtson, V.L., and Oyama, P.S. (2007). *Intergenerational solidarity: Strengthening economic and social ties*, New York: United Nations Headquarters.
- Bernheim, B., Douglas, A.S., and Lawrence, S. (1985). The Strategic Bequest Motive, *Journal of Political Economy*, 93(6), 1045-1076. <https://doi.org/10.1086/261351>
- Campbell, E., Adams, G.R., and Dobson, W.R. (1984). Familial correlates of identity formation in late adolescence: A study of the predictive utility of connectedness and individuality in family relations, *Journal of Youth and Adolescence*, 13(6), 509-525. <https://doi.org/10.1007/BF02088596>
- Choi, K., Jeon, G., and Jang, K. S. (2020). Gender Differences in the Impact of Intergenerational Support on Depressive Symptoms among Older Adults in Korea. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(12), 4380. <https://doi.org/10.3390/ijerph17124380>
- Daatland, S. O., Herlofson, K., and Lima, I.A. (2011). Balancing generations: on the strength and character of family norms in the West and East of Europe, *Ageing and Society*, 31(7), 1159-1179. <https://doi.org/10.1017/S0144686X10001315>
- Daatland, S. O., Veenstra, M., and Herlofson, K. (2012). Age and intergenerational attitudes in the family and the welfare state. *Advances in life course research*, 17(3), 133-144. <https://doi.org/10.1016/j.alcr.2012.01.005>
- Danesh, P., Zakeri Nasrabadi, Z., and Abdollahi, A.S. (2014). Sociological Analysis of the Generation Gap in Iran, [Persian], *Sociological Cultural Studies*, 5(3), 1-30. https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_1701.html
- Duas, D. E. (2007). *Survey in Social Research*, (Translated to Persian by Hooshang Nayebi), Tehran: Ney Publication.
- Dykstra, P.A., and Komter, A.E. (2006). Structural characteristics of Dutch kin networks. *Family solidarity in the Netherlands*, 21-42. <https://www.researchgate.net/publication/241884013>

- Eggebeen, D. and Wilhelm, M. (1995). Six Patterns of Support Given by Older Americans to Their Children. In Bass, S. (Ed), *Older and Active: How Americans over 55 Are Contributing to Society* (pp. 122-168). New Haven: Yale University Press. <https://doi.org/10.12987/9780300157659-008>
- Farahmand, M., KhorramPoor, Y., Parsaeian, Z., and Mandegari, F. (2014). The Effect of Modernization Components in the Kinship Support of Yazd Families, *Journal of Iranian Cultural Research*, 7(3), 149-177. [In Persian]. <https://doi.org/10.7508/ijcr.2014.27.007>
- Fingerman K.L., Cheng, Y.P. Wesselman, ED., Zarit, S., Furstenberg, F.F., and Birditt, K.S. (2012). Helicopter parents and landing pad kids: intense parental support in adulthood. *Journal of Marriage Family*, 74(4), 880-896. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2012.00987.x>
- Fingerman, K. L. (2001). *Aging mothers and their adult daughters: A study in mixed emotions*. New York: Springer.
- Fingerman, K.L., Pitzer, L.M., Chan, W., Birditt, KS., Franks, M.M., and Zarit, S. (2011). Who gets what and why: help middle-aged adults provide to parents and grown children, *Journals of Gerontology - Series B Psychological Sciences*, 66(1), 87-98. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbq009>
- Fingerman, K.L., Sechrist, J., and Birditt, K. (2013). Changing Views on Intergenerational Ties. *Gerontology*, 59(1), 64-70. <https://doi.org/10.1159/000342211>
- Fivush, R., Brotman, M.A., Buckner, J.P., and Goodman, S. (2000). Gender Differences in Parent-Child Emotion Narrative. *Sex Roles*, 42(3), 233-253. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1023/A:1007091207068>
- Gierveld, D., and Dykstra, P.A (2002). The long-term rewards of parenting: Older adults' marital history and the likelihood of receiving support from adult children, *Ageing International*, 27(3), 49-69. <http://dx.doi.org/10.1007/s12126-003-1002-z>
- Graaf, P., and Fokkema, T. (2007). Contacts between Divorced and Non-Divorced Parents and Their Adult Children in the Netherlands: An Investment Perspective, *European Sociological Review*, 23(2), 263-277. <https://doi.org/10.1093/esr/jcl032>

- Greene, B.A. (1990). What has gone before: The legacy of racism and sexism in the lives of Black mothers and daughters, *Women and Therapy*, 9(1-2), 207-230. https://doi.org/10.1300/J015v09n01_12
- Grundy, E., and Shelton, N. (2001). Contact between Adult Children and Their Parents in Great Britain 1986-99. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 33(4), 685-697. <http://dx.doi.org/10.1068/a33165>
- Hagestad, G. O. (1986). Dimensions of time and the family. *American Behavioral Scientist*, 29(6), 679-694. <https://doi.org/10.1177/000276486029006004>
- Hesari, A. (2017). Patterns and determinants of transitions between generations of elderly parents and adult children in Tehran, PhD dissertation in Demography, University of Tehran, [In Persian].
- Huang, F., and Fue, P. (2021). Intergenerational support and subjective wellbeing among oldest-old in China: the moderating role of economic status. *BMC Geriatrics*, 21(1) 252. <https://doi.org/10.1186/s12877-021-02204-y>
- Jamieson, L., and Toynbee, C. (1989). Shifting patterns of parental authority, 1900- 1980. In H. Corr and L. Jamieson (eds.), *The Politics of Everyday Life* (pp: 86-113), London: Macmillan.
- Jia, Y. H., and Ye, Z.H. (2019). Impress of intergenerational emotional support on the depression in non-cohabiting parents, *World Journal Clin Cases*, 7(21), 3407-3418. <https://doi.org/10.12998/wjcc.v7.i21.3407>
- Kalmijn, M. (2014). *Adult intergenerational relationships, The Wiley-Blackwell companion to the sociology of families* (pp. 385-403). John Wiley & Sons, Ltd. <https://doi.org/10.1002/9781118374085.ch19>
- Karimi, Z. (2006). Study on the sociological and demographic factors affecting intergenerational support (adult children-parents), Master's Thesis in Demography, University of Tehran: Faculty of Social Sciences. [In Persian].
- Kenny, M.E., and Donaldson, G.A. (1992). The relationship of parental attachment and psychological separation to the adjustment of first-year college women, *Journal of College Student Development*, 33(5), 431-438. <https://psycnet.apa.org/record/1993-19561-001>

- Kim, K., Fingerman, K.L., Birditt, K.S., Zarit, and Steven, H. (2015). Capturing Between- and Within-Family Differences in Parental Support to Adult Children: A Typology Approach, *Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 71(6), 1034-1045. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbv029>
- Kohli, M., and Künemund, H. (2003). Intergenerational transfers in the family: What motivates giving. In: Vern L. Bengtson & Ariela Lowenstein (eds.), *Global Aging and Challenges to Families* (pp: 123-142) New York. Aldine de Gruyter. <https://www.researchgate.net/publication/243609975>
- Koosheshi, M. (2007). Family support network, living arrangements and health of the elderly in the context of demographic transition, PhD dissertation in demography, University of Tehran: Faculty of Social Sciences. [In Persian].
- Koosheshi, M., Saeidi, A.A., and Parvaei, S. (2013). Impact of Informal Social Support on Elders as a Social Problem in Social Security Fund and Oil Industry Fund in Iran, *Journal of Social Problems of Iran*, 4(1), 109-130. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/ijsp.2013.50661>
- Kuligina, N., and Dobelniece, S. (2022). Intergenerational solidarity in family influencing factors. 8th International Multidisciplinary Research Conference, <https://doi.org/10.1051/shsconf/202213101002>
- Lapsley, D. K., Rice, K. G., and Shadid, G. E. (1989). Psychological separation and adjustment to college. *Journal of Counseling Psychology*, 36(3), 286-294. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.36.3.286>
- Liu, Y., Li, L., Miao, G., Yang, X., Wu, Y., Xu, Y., Gao, Y., Zhan, Y., Zhong, Y., and Yang, S. (2022). Relationship between Children's Intergenerational Emotional Support and Subjective Well-Being among Middle-Aged and Elderly People in China: The Mediation Role of the Sense of Social Fairness. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(1), 389. <https://doi.org/10.3390/ijerph19010389>
- Lopez, F.G., Campbell, V.L., and Watkins, C.E. (1989). Effects of marital conflict and family coalition patterns on college student adjustment, *Journal of College Student Development*, 30(1), 46-52.

- Lowenstein, A. (2007). Solidarity-conflict and ambivalence: testing two conceptual frameworks and their impact on quality of life for older family members. *The Journals of Gerontology. Series B, Psychological Sciences and Social Sciences*, 62(2), S100-7. <https://doi.org/10.1093/geronb/62.2.s100>
- Mandemakers, J.J., and Dykstra, P.A. (2008). Discrepancies in parent's and adult child's reports of support and contact. *Journal of Marriage and Family*, 70(2), 495-506. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2008.00496.x>
- Modiri, F. (2021). The Study on the adult children's supports for their parents and the influencing factors in Tehran, [Persian], *Iranian Population Studies*, 6(2), 3-32. [In Persian]. https://jips.nipr.ac.ir/article_122585.html
- Modiri, F., koosheshi, M. (2021). A Study of Parents' Support for Adult Children and the Factors Affecting it in Tehran, *Iranian Journal of Sociology*, 22(2), 77-103. [In Persian]. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.17351901.1400.22.2.4.2>
- Onayli, S. (2010). The relation between mother-daughter relationship and daughter's well being. Master Thesis, Middle East Technical University. <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12612609/index.pdf>
- Panahi, M.H. (2004). The Impact of Education on the Existing Generation Gap in Iran, *Social Sciences*, 11(27), 1-41. [In Persian], <https://doi.org/20.1001.1.17351162.1383.11.27.1.3>
- Proulx, C.M., & Helms, H.M. (2008). Mothers' and Fathers' Perceptions of Change and Continuity in Their Relationships with Young Adult Sons and Daughters. *Journal of Family Issues*, 29(2), 234-261. <https://doi.org/10.1177/0192513X07307855>
- Rossi A.S., Rossi P.H. (1990). *Of Human Bonding: Parent-Child Relations across the Life Course*. Amsterdam, Aldine de Gruyter.
- Šadl, Z., Hlebec, V. (2010). Emotional support and intergenerational solidarity, *Teorija in praksa*, 47(6), 1150-1170. http://dk.fdv.uni-lj.si/db/pdfs/tip20106_sadl_hlebec.pdf
- Saroukhani, B., Sedaghati-Fard, M. (2010). Generation gap in Iranian Family: Approaches and Theories, *Social Sciences Bulletin*, 3(4), 7-31. [In Persian]. <https://sid.ir/paper/177021/en>

- Scabini, E., Galimberti, C. (1995). Adolescents and young adults: A transition in the family, *Journal of Adolescence*, 18(5), 593-606.
<https://doi.org/10.1006/jado.1995.1041>
- Shokohi, S. (2012). Study on the impact of intergenerational relationships on the living arrangements of the elderly 60 years and above in Shiraz, Master's thesis, Allameh Tabatabai University. [In Persian].
- Silverstein, M., Gans, D., and Yang, F (2006). Intergenerational Support to Aging Parents: The role of Norms and Needs. *Journal of family Issues*, 27(8), 1068-1084.
<https://doi.org/10.1177/0192513X06288120>
- Spitze, G., and Logan, J. (1990). More evidence on women (and men) in the middle, *Research on Aging*, 12(2), 182-198.
<https://doi.org/10.1177/0164027590122003>
- Statistical Center of Iran (2016), *Results of 2016 General Census of Population and Housing*, Tehran, Statistical Centre of Iran.
- Suitor, J.J., Pillemer, K., and Sechrist, J. (2006). Within-family differences in mothers' support to adult children, *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 61(1), S10-S17. <https://doi.org/10.1093/geronb/61.1.S10>
- Szydlik, M. (2008). Intergenerational solidarity and conflict, *Journal of Comparative Family Studies*, 39(1), 97-114. <https://doi.org/10.3138/jcfs.39.1.97>
- Yousefi, N. (2013). Intergenerational value gap in Tehranian families, *Social and Cultural Strategy*, 2(7), 213-240. [In Persian].
<https://dori.net/dor/20.1001.1.22517081.1392.2.2.7.3>
- Zeng, T., Yang, Y., and Man, S. (2022). How Does Family Intergenerational Relationships Affect the Life Satisfaction of Middle-Aged and Elderly Parents in Urban Only-Child Families in Chengdu, China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(14), 8704. <https://doi.org/10.3390/ijerph19148704>
- Zhou, J., and Bai, X. (2022). Influence of intergenerational relationships on depressive symptoms in ageing Chinese adults in Hong Kong: Mediating effects of sense of loneliness. *BMC Geriatrics*, 22(1), 587. <https://doi.org/10.1186/s12877-022-03269-z>